
SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW I OZNACZEŃ.....	6
1. WSTĘP.....	13
2. RACJONALNA JAZDA Z UWZGLĘDNIENIEM PRZEPISÓW LUB ZASAD BEZPIECZEŃSTWA	14
2.1. Charakterystyki techniczne i sposób działania urządzeń służących bezpieczeństwu, w tym panowaniu nad pojazdem, minimalizacji jego zużycia i zapobieganiu awariom.....	14
2.1.1. Układ hamulcowy.....	14
2.1.2. Proces hamowania i zatrzymanie pojazdu.....	14
2.1.3. Układy elektronicznej regulacji poślizgu kół i stabilizacji toru jazdy.....	19
2.1.4. Wykorzystanie hamulców silnikowych i zwalniaczy	23
2.1.5. Parametry silnika a prędkość jazdy	25
2.2. Charakterystyki układu przeniesienia napędu i ich optymalne wykorzystanie	28
2.2.1. Proces spalania w silnikach tłokowych.....	28
2.2.2. Charakterystyka pełnej mocy silnika spalinowego	34
2.2.3. Charakterystyka jednostkowego zużycia paliwa przez silnik.....	35
2.2.4. Optymalny zakres użytkowy obrotomierza.....	37
2.2.5. Optymalny zakres prędkości obrotowej dla zmiany biegów	38
2.3. Optymalizacja zużycia paliwa oraz jazda w warunkach specjalnych	38
2.4. Załadunek pojazdu zgodnie z przepisami bhp i zasadami prawidłowego użytkowania pojazdu	62
2.5. Warunki techniczne pojazdów	72
2.5.1. Warunki dopuszczenia pojazdów do ruchu na drogach publicznych.....	72
2.5.2. Wyposażenie pojazdu	77
2.5.3. Badania techniczne pojazdów	83
2.5.4. Kategorie pojazdów	84
2.6. Komfort i bezpieczeństwo pasażerów	85
3. UWARUNKOWANIA PRAWNE W TRANSPORCIE DROGOWYM.....	93
3.1. Przepisy dotyczące czasu pracy kierowców	93
3.1.1. Wprowadzenie.....	93
3.1.2. Maksymalny czas pracy kierowcy w transporcie drogowym	100
3.1.3. Stosowanie rozporządzeń: Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 561/2006, Nr 3821/85 oraz przepisów krajowych	107
3.1.4. Kontrole drogowe kierowców	114
3.1.5. Prawa i obowiązki kierowców w zakresie kwalifikacji wstępnej i szkolenia okresowego	118
3.2. Przepisy regulujące przewóz towarów.....	121
3.2.1. Dostęp do rynku przewozów drogowych.....	121
3.2.2. Warunki uzyskania licencji przez wykonujących przewóz drogowy.....	127
3.2.3. Dwustronne umowy międzynarodowe – umowy bilateralne.....	129

3.2.4. Umowy i konwencje wielostronne	130
3.2.5. Odpowiedzialność wykonującego przewóz drogowy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania umowy przewozu oraz zwolnienie z tej odpowiedzialności.....	148
3.2.6. Dokumenty wysyłkowe – prawidłowe wykorzystywanie i wypełnianie dokumentów	151
3.2.7. Stosunki umowne w transporcie drogowym	154
3.2.7.1. Pojęcie umowy	154
3.2.7.2. Umowa przewozu	159
3.2.7.3. Inne rodzaje umów.....	161
3.3. Przepisy regulujące przewóz pasażerów	163
3.3.1. Pasy bezpieczeństwa	163
3.3.1.1. Obowiązek zapinania pasów bezpieczeństwa w autobusach	165
3.3.1.2. Pas bezpieczeństwa jako element wyposażenia autobusu	169
3.3.1.3. Pozostałe urządzenia bezpieczeństwa w wyposażeniu autobusu	173
3.3.2. Obciążenie pojazdu	180
3.3.3. Przewóz poszczególnych grup osób	182
3.3.3.1. Niepełnosprawni	182
3.3.3.2. Dzieci	185
4. BEZPIECZEŃSTWO UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO, OCHRONA ZDROWIA I ŚRODOWISKA.....	187
4.1. Zagrożenie wypadkami na drodze i w pracy.....	187
4.2. Zapobieganie przestępstwom i przemytowi nielegalnych imigrantów	205
4.3. Zapobieganie zagrożeniom fizycznym	222
4.3.1. Zasady ergonomii.....	222
4.3.2. Zachowania i postawy stanowiące zagrożenie	232
4.3.2.1. Prędkość	235
4.3.2.2. Agresja na drodze	238
4.3.2.3. Rozmowa przez telefon komórkowy.....	240
4.3.2.4. Alkohol	242
4.3.2.5. Pasy bezpieczeństwa	243
4.3.3. Kondycja fizyczna i ćwiczenia sprawnościowe	246
4.3.4. Ochrona osobista.....	248
4.4. Znaczenie predyspozycji fizycznych i psychicznych	252
4.4.1. Zasady zdrowego, regularnego odżywiania	254
4.4.2. Wpływ alkoholu, narkotyków lub innych substancji na zachowanie	260
4.4.2.1. Alkohol	261
4.4.2.2. Środki działające podobnie do alkoholu.....	265
4.4.3. Objawy, przyczyny, skutki zmęczenia i stresu.....	274
4.4.3.1. Zmęczenie	274
4.4.3.2. Stres	280
4.4.4. Zasadnicza rola podstawowego cyklu pracy/odpoczynku	285
4.5. Ocena sytuacji awaryjnych i zachowanie w sytuacjach krytycznych.....	289
4.5.1. Ocena sytuacji krytycznej i unikanie komplikacji w razie wypadku	289
4.5.2. Wzywanie pomocy.....	296
4.5.3. Pierwsza pomoc w wypadkach drogowych	297

4.5.4. Postępowanie w razie pożaru	308
4.5.5. Ewakuacja osób z samochodu ciężarowego/pasażerów z autobusu.....	311
4.5.6. Zapewnienie bezpieczeństwa wszystkich pasażerów	312
4.5.7. Reakcja na akty agresji	315
4.5.8. Podstawowe zasady sporządzania informacji z wypadku	318
5. UWARUNKOWANIA EKONOMICZNE I RYNKOWE DOTYCZĄCE PRZEWOZU DROGOWEGO.....	321
5.1. Uwarunkowania ekonomiczne dotyczące przewozu drogowego i organizacji rynku.....	321
5.1.1. Transport drogowy rzeczy w stosunku do innych rodzajów transportu.....	321
5.1.2. Działalność w zakresie przewozu drogowego osób i rzeczy (transport zarobkowy i przewozy na potrzeby własne)	323
5.1.3. Organizacja i formy prowadzenia działalności w zakresie przewozu drogowego osób i rzeczy	325
5.1.4. Specjalizacje w zakresie transportu (w szczególności przewóz materiałów niebezpiecznych, przewóz artykułów szybko psujących się)	327
5.1.5. Transport kombinowany	335
5.2. Zachowania i postawy zmierzające do poprawy wizerunku przewoźnika.....	336
5.2.1. Rola i zadania kierowcy w przedsiębiorstwie	336
5.2.2. Kontakty interpersonalne kierowcy w czasie pracy.....	337
5.2.3. Utrzymanie pojazdu.....	339
5.2.4. Organizacja pracy kierowcy.....	341
5.2.5. Handlowe i finansowe skutki sporów występujących w pracy kierowcy.....	341
BIBLIOGRAFIA	343
ZAŁĄCZNIKI	352